

نثر پایداری در دوره پهلوی اول

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۲/۱۷

تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۴/۰۳

کد مقاله: ۷۶۰۴۷

امید روستا^۱

چکیده

با زوال حکومت قاجار و شروع حکومت رضاشاه پهلوی، جامعه ایران از خطامشی دوره مشروطه فاصله گرفت و زمینه برای ایجاد هرج و مرج در کشور فراهم شد. هر چند در دوره قاجار نیز شاهد اوضاع نابسامان داخلی نیز هستیم اما از دوره پهلوی، دیکتاتوری و استبداد بر جامعه شکل گرفت. اوضاع وخیم این دوران باعث شد نویسندگان زیادی دست به مبارزه با اوضاع نابسامان داخلی بزنند و به انتقاد از وضعیت حاکم بر کشور بپردازند. روحیه شورش و میل به مبارزه در اغلب نویسندگان این دوره که حس وطن‌دوستی در آنان شعله‌ور است، باعث شده است که نثر خود را مزین به عناصر پایداری کنند به طوری که با قرار دادن چاشنی پایداری در آثار خود، سهم بسزایی در بیداری مردم عصر خود داشته باشند. بی‌شک تبیین مسائل عصر پهلوی اول در قالب نثر پایداری برای هر وطن‌دوستی درخور تأمل است که به فراخور بیان این عناصر، هم برخی از زوایای تاریخی این عصر روشن‌تر می‌شوند و هم نقش ادبیات متعهد در بیداری مردم مؤثرتر واقع می‌شود. در این پژوهش که بر اساس روش کتابخانه‌ای و سندکاوی صورت گرفته است، نویسندگان کوشیده‌اند به سیر نثر پایداری در این دوره بپردازند و در نهایت به این نتیجه رسیده‌اند که نثر پایداری این دوره، به زبانی ساده و مردمی بیان شده است به طوری که مهم‌ترین عناصر پایداری آن نیز عبارتند از: وطن، مبارزه با استبداد، انتقاد از اوضاع جامعه عصر پهلوی، به تصویر کشیدن اوضاع نابسامان جامعه، مرگ‌اندیشی، مبارزه با نفس اماره، تقویت حس شجاعت، تقویت روحیه انقلابی و غیره.

واژگان کلیدی: دوره پهلوی اول، رضاشاه، نثر فارسی، ادبیات پایداری، عناصر پایداری.